

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

WWW.UNILIB.RS

Овај листъ излази сваке недељь вданпутъ. Цена му е на годину 4, на половину 2 а на четвртъ године 1 фор. съ поштариномъ.

Брой 9.

3. Марта.

1859.

Човѣкъ и нѣгово опредѣленіе

(Као уводъ у Христіянску педагогію.)

(Продуженъ.)

IV.

Човѣкъ е дакле быо створенъ по образу божіемъ, и као таковый онъ е найсавршеніе створенъ Божіе на земљи. Духъ е нѣговъ разуманъ, слободанъ и безсмертанъ. Ал' и светость волъ по којой е онъ имао само добро желити а зло одбацити, даровао му е Твораць по своіой великой милости. Као годъ што се у разуму човѣчимъ налази образъ Божій, тако се у дарованой светости волъ саетои подобіе божіе. Нѣмне е човѣкъ ступіо у најближе обштенъ и заедницу са своимъ творцемъ. И само тѣло нѣгово тымъ постаде учестникомъ те сзетости; оно неосеѣаше болове и бяше безсмертно!!

Тако быяше станъ првыхъ людіи, али сада ніе выше таково станъ наше. Оно што апостолъ Павле у посланици к' Римль. чл. VII о себи говори, потврѣуе се и осведочава се као сушта истина на свима нама. У мѣсто мира и задовольства са самымъ собомъ налазимо се мы безъ престанка у некомъ немиру и осеѣамо да влада несогласіе између нашихъ душевныхъ снага; умѣсто тежнѣ к' Богу, онажа се кодъ насъ нека противна тежня ка земаљскимъ стварма и таштой сушти; умѣсто крѣпости, и дрзозгъ поузданя овладала е медъ нама слабость, боязльвость и неутѣшность.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

То су дубоко осећали и на то су се тужили јошт пре Христа древни язычници, и гдѣкои одъ нѣхъ намъравајући протолковати и разјаснити унутреню ту борбу у човѣку, дошли су до те мысли да у свакомъ човѣку има два духа, еданъ добаръ, а другій зао. —

Светость, кою човѣкъ по милости божијој получи, требало му е заслужити, и тако својимъ собственошћу учинити. Оно што му твораць дарова, требало е да онъ чиномъ слободне свое волѣ оддржи, да се нравнимъ одѣломъ покаже достојанъ дара божіегъ. Зато даде Богъ човѣку у раю прву и едину заповѣсть, кою е човѣка искусити хотѣо.

С' овимъ догађаемъ изближе насъ упознае свето писмо. Човѣкъ нѣ се одржао у искушенію томъ. Баво у виду зміе превари га побудивши у нѣму најпре сумню, а после нероверенъ према Богу. При свемъ томъ што е првѣй човѣкъ одъ зміе преваренъ быо, опетъ е цѣло нѣгово дѣло слободно и ненатерано было. Онъ е знао заповѣсть кою му Богъ даде; нѣму позната быаше и казнъ за преступленъ заповѣсти те одређена. Преступајући заповѣсть ту знао е онъ да ради противу волѣ божіе. Грѣхъ нѣговъ нѣ одъ Бога, него одъ злоупотребленя слободне волѣ; грѣхомъ тымъ однао е човѣкъ одъ Бога створителя свогъ, проузрковао е раздоръ и противность своихъ душевнѣхъ снага, низринуо е себе у највећу беду, и пропасть.

Слѣдства паденія Адамовогъ јоштъ намъ и данас предъ очима стое. Образъ божіи у човѣку т. е. природне моћи духа ослабиле су; а надприродну моћ т. е. светость волѣ у којој се состояло божіе подобіе, изгубіо е човѣкъ сасвимъ. Съ тымъ заедно постаде тѣло нѣгово патњама изложено и смртно.

Она заедница, у којој човѣкъ е' Богомъ пребываше, после паденія престаде. Но опетъ нѣ сасвимъ уништенъ саюзъ између Бога и людій. Образъ Божій

остао е и у грѣшномъ човѣку. Само е подобіе божіе човѣкъ изгубіо. И то е узрокъ што се међу самымъ язычницима налази мудраца, коихъ мнѣнія наблизостое са вѣчнымъ божіимъ истинама. Ослабленъ образа божіегъ у човѣку показуе се у моћи познаваня. Падшии човѣкъ ніе могао другчіе гледати Бога, него као крозь неко тавно стакло и као крозь мутно зрцало. Мислећи люди да су мудри, полудише, и применуше славу божію образима людскимима и животиньскимима: одъ куда постаде идолопоклонство. И воля човечія падениемъ ослаби. Ниже наклоности у супротъ се ставише вишима. Плоть заратова на духъ. Па и сама природа подивя. Триѣ и коровъ узрасте по земљи. — О колику е бѣду грѣхомъ човѣкъ себи причиніо!

V.

Изъ нечистого и скрнавого, ништа чисто ништа свето произићи неможе. Грѣшность првога човѣка прешла е и на нѣгово потомство. Што е Адамъ изгубіо, то сме и мы с' нымъ изгубили. Грѣшность нѣгове природе распрострла се на све потомке нѣгове; у грѣшности той есть коренъ нашихъ грѣхова. Првобытний грѣхъ есть нешто с' нами рођено, и мы га се нисмо кадри своіомъ снагомъ отрести, него намъ е нужданъ Спаситель, избавитель одъ тога грѣха. Овога Спасителя, кога е Богъ іоштъ првымъ людма одна после паденія ныховогъ обећао, очекиваху выше тысућа година потомци Адамови. За спасениемъ чезнуло е и нанъ слутило у тами незнания и потопу страстей чамеђе човѣчество. Цео старый завѣтъ сматрати се мора, као едно велико непрекидно пророчество на новый завѣтъ, као живый изразъ чезнѣ за спасителѣмъ. Али чезня та ніе кодъ свію народа и у свако време еднака была. Сунце правде небыаше се іоштъ появило на мысленомъ истоку, и духъ човѣчій пребываше

у тами, борби и неспокойству. Богъ е пустио люде да своимъ страстима угађаю, не као да би се онъ томе злу радовао и одобравао га, него зато да човѣку самомъ додѣя зло, да се патњомъ опамети, да трпећи многа искушенія већма зажедни за чашомъ спасенія!

Кадъ се већ мѣра грѣха препунила, и када е приспѣло одъ Бога одређено време, у комъ се сила и благодать божія свима людма явити имала, посла Богъ свога единородногъ сына да насъ одъ првобытногъ грѣха избави и приведе к' Богу. И они кои нѣга примише постадоше чеда божія, учестници милости и спасителне благодети божіе. — Ноћъ незнаня за нѣи изчезну, и они ступише као нановорођени у новъ животъ. Они пакъ, кои одбацише и нехтѣдоше примити спасителну благодать божію, кою сынъ божій людма донесе, осташе и на далъ у тами и грѣху.

Воплоћеный сынъ божій е' највећомъ послушности стаде на мѣсто грѣшнога човѣка, прими на себе духъ и овога казнъ, своіомъ послушношћу до саме крстне смрти примири е' людма праведнога Бога, и е' тымъ раздравши рукопись нашихъ грѣхова избави насъ одъ заслужене казни. Послушность свога единородногъ сына приміо е небесный отаць умѣсто наше послушности и нама даровао опроштенъ грѣхова и велику свою милость. Дакле Христіянство се оснива на уништению казни и примиреню човѣка е' Богомъ чрезъ своевольну послушность и страданіе спасителя нашегъ, кои е предао себе к' смрти за грѣхе наше, а ускрснуо за оправданіе наше.

И тај спаситель нашъ, кои е путъ, и истина и животъ, невидимо пребыва е' нама у заедници и наставля насъ у великомъ нѣимъ самымъ основаномъ заведѣнію, а то е *свеша, саборна и апостолска црква.*

(Продужиће се.)

О школскомъ занту.

За све, особито за учитель на школама
са више класа.

(Продужењѣ)

У школи е прва дечия дужностъ пазити, шта учитель иль одговараюће дете говори. Непажню и немиръ за време учећегъ часа треба најстрожие узапћивати и каштиговати.

Ни едно дете да се неусуђуе свогъ места меняти, нитъ одъ волъ часъ седити часъ стояти, ногама иль рукама несташовати, освртати, друге гурати и задириквати, дошаптавати и запитквати и пр. већъ нека свако мирно и право седи, руке на сками држи, прозванъ устане, престојиво стоји и стојећи учтиво одговара.

Нека нико руке недиже нитъ нѣма трепће, догодъ учитель неупита, ко зна; акол' би кое руку дигло, а прозвано незнало, има му се диганъ то закртити.

Нека ние позволѣно пера и плайвазе и писальке у школскомъ часу резати, прописа иль друго линирати, иль таковимъ чим шушкати, него нека е то све пре школе свршено и спремљно.

Књиге, таблице, пера, прописе, дивите и пр. нека сваки кадъ треба тако тио извади иль остави, да се и незна кадъ то бива; ако би ко шушкао иль лупкао има каштигованъ бити; уобште има школа као и црква свето место бити, и има при учению као и онамо при богомољи најсвечанија тишина владати.

Нека нико у школи ни за школскогъ часа неведе, нити ела доноси, ванъ који би далеко одъ школе били, и о подну у школи остаяли; алъ такови мораю свое естивне ствари на одређено место остављати, и за школскогъ часа недирати.

Кадъ годъ ко старији у школу уђе или изађе, имаю деца устати, поздравити, и дотле стояти, докъ имъ се не дозволи да седну; исто тако и кадъ учитель улази илъ излази.

Нека се ни едно дете излазећи изъ скамие не провлачи изподъ скамие, нитъ скаче преко нѣ, ни другој деци преко леђа.

Нека ние никоме слободно ни онда са свогъ места отићи, пакъ по школи тумарати, и друге узнемиравати, ако би учитель изъ школе на часацъ иваћи морао.

За онај часацъ, докъ се деца између часова одмараю, нека ние никомъ позволѣно, кући одтрчати ни на улицу и пр.

Нека ние слободно деци изподъ часа изъ школе излазити, ванъ нужде ради, алъ на ове валя пазити и недати се одъ лажљиве деце варати. Нека сваки кодъ куће нужду сврши. А ако би кое и у школи иваћи морало, нека никадъ више негъ едно наполю ние, негъ друго чека докъ се друго неврати, нека ни едно дуго неостае, (5. минута) нека прохода чуваю и нека ляю, нека свако кое прво конъ види яви, да се уваги, кое окаляо, и ко ће га очистити морати, и тимъ се научити чисто чувати.

Полазећи кући валя редомъ изъ школе излазити, скамия за скамиомъ, мирно, тио безъ гураня и вике.

Идући кући илъ у цркву, нека иду мушка самушкомъ, а женска са женскомъ.

Учитель има настојати, да деца и у цркву редовно долазе, и да се при ходу до нѣ илъ одъ нѣ, тако и стојећи у нъој онако владаю, како оно свето место изискуе.

У цркву идући, ако би кое школки оправа уза се имали, нека ии у школи оставе, и после цркве кући понесу.

Идући у цркву илѣ натрагѣ, имаю ићи два и два напредѣ женска, натрагѣ мушка. Исто тако имаю ићи при литији, погребу и пр. мирно, редомѣ, неразговарајући се, ни изѣ реда излазећи, нека сваки зна где му е место, и за кимѣ ићи мора, и имаю се брзо сложити.

Нека други ѣуте, докѣ онай, што е наређенѣ сам да пов, одпов; а кадѣ сви повти имаю, нека пов побожно, некѣ нико неотимлѣ, нико нека се недере.

Само онай који е наређенѣ, има читати апостол, изнети налонѣ, облачити се у чираке и пр. или у цркви помагати, н. п. носити тасѣ и пр. и нека се нико неусуђуе, за тимѣ отимати се.

Нека се нико изпредѣ службе божие по порти неигра, ни онуда виче: нико изподѣ службе изѣ цркве нека невлази, да кући бежи, или да по порти тумара.

Нека нико у цркви певница, столова, дуварсва, илѣ с' поля зида и плоча и пр. нешара, неквари.

При великомѣ входу, нека се еданѣ на другога ненаслана.

Нека у цркви стое мушка оделѣна одѣ женске, мушка узѣ одну, а женска узѣ другу певницу, а ако нема доволно места, некѣ женска на средѣ цркве стое, или изпредѣ женске препрате, како е где обичай.

Изѣ цркве илазећи нека се негураю на врати ни загушую, него мирно еданѣ за другимѣ по реду иду.

(Продужиће се.)

Юшѣ неколико задатака за рачунѣ.

1. На земљи има 5 милиона Юда, 155 милиона Муамеданаца, 300 милиона Хрисгиана, и 550 милиона Язичника, — колко е свега люди на земљи? —
2. У аустрискомѣ царству има 7,700,000 Немаца, 4,000,000 Чеха, 1,100,000 Словака, 2,000,000 Поляка, 2,800,000 Русняка,

1,700,000 Словенаца, 1,600,000 Хрвата, 1,600,000 Србаља, 4,800,000 Мађара, 5,400,000 Талияна, 2,400,000 Влаха и 700,000 Чивута, — колико е то свега? Чеси, Словаци, Поляци, Русњаци, Словенци, Хрвати и Срби славенски су народи, колико е њи скупа? Талијани су и Власи латински народи, колико е њи?

3. У аустрискомъ царству има 26,300,000 римсколатинске вере, 3,695,900 унијатске, 3,161,000 наше вере, 2,161,000 Калвина, 1,287,000 Лутерана, и 700,000 Юда, колико е свега? и колико е кои више и мањ?

4. У аустрискимъ провинцијама има душа: у дојной Аустрији 1,697,130 у горњой Аустрији 716,904, у Салцбуршкој 148,825, у Штаерској 1,070,747, у Корушкој 332,593, у Кранској 457,328, у Приморској 539,423, у Тиролекској и Форалбершкој 876,263, у Чешкој 4,720,313, у Моравској 1,878,806, у Шлеској 447,497, у западној Галицији 1,590,215, у источној Галицији 3,021,901, у Буковини 462,242, у Далмацији 415,632, у Ломбардији 2,886,396, у Млетачкој 2,306,658, у будимекомъ одделеню 1,765,218, у пожунскомъ одделеню 1,656,659, у шопронскомъ одд. 1,818,864, у кошичкомъ одд. 1,349,241, у великоварадскомъ одделеню 1,557,000, у Србскомъ войводству 1,532,251, у Хрвацко-славонској 865,403, у Ерделю 2,180,121, и у граници целой 1,066,272, колико е то свега?

5. У Аустрији има 37,330,012 душа, а год. 1851. било е 35,750,620, са колико е за 7 год. умложило се?

6. У Бечу има 476,222 душе, а год. 1851. било е 431,150

у Милану	186,685	„	„	„	160,101
у Прагу	142,588	„	„	„	118,405
у Пешти	131,705	„	„	„	106,379
у Будиму	55,240	„	„	„	50,127
у Темишвару	22,507	„	„	„	18,669
у Загребу	16,657	„	„	„	14,258

са колико е свака варошъ за 7 год. умложила се?

7. Становници Аустрије живе у 877. вароши, 970 предградия, 71,420 села, у 5,720,640 кућа, и има данасъ 424,640 кућа више него год. 1851. колико е било год. 1851. кућа?

8. У аустр. царству има 3,539,647 коња, окромъ 72,000 воени, а год. 1851. било е 3,229,884 за колко се умложило за ово 7 година?

9. У аустр. царству има бикова 111,902, крава 6,621,742, волова 3,263,497. юнади 4,730,476, колико е те стоке свега? а има са 4,317,039 комада више него год. 1851. колико е онда било?

10. У аустр. царству има оваца 17,084,702, а год. 1851. било е 16,801,495 са колико е садъ више? Свиња има 8,279,764, а год. 1851. било 7,409,764 за колико садъ има више?

11. У аустр. царству изкопа се сваке год. 8,000 марки злата, а 120,000 сребра; 1 марка злата кошта 383 фор. и 60 нов. а 1 марка сребра кошта 24 фор. 81 нов. колико се добие одъ злата, а колко одъ сребра сваке године?

Неколико црковни песама

За угледъ, како имаю учителѣи са толкованѣмъ овихъ и сви остали црковни песама поступати, да би ихъ деца колико е могуће разумела.

1. **Общєе воскресєніє**, — общте воскресєние, ускрєснуѣ общте, общти устанакъ изъ гроба, устанакъ сви людїи, кои годъ су га свету живили и умрли.

Прѣжде твоєѣ страѣсти, — пре, пређе твогъ страдања, пре него што си ти страдао. Ко? Христосъ Спаситель. Како е страдао Хр. Спас? уватили су га, обедили невина, осудили на смртъ, мучили, распели на крстъ, где е и умро. Приповеди ми историю о страдању Хр. Спасителя (приповедка 94. 95 и 96. изъ новогъ завѣта училиштне и домашне библие). У комъ члену вере веруемо и изповедамо ми то страданѣ Христа Спасителя? Како гласе речи у „вѣрую“ о томе страданю Спасителѣвомъ? Кадъ славимо ми усп менъ тихъ дана страдања Спасителѣви? Какви имамо икона у цркви о томъ страданю. и где стоє?

дѣла, — уверавоа си, казивао си и учио си насъ Христе Спасителю. Шта? да ће доћи обште воскресение, да ће сви мртви ускренути, изъ свои гробова устати, оживити. Кадъ е учио Хр. Спаситель то? Пре него што е самъ страдао. Чимъ насъ е уверио Хр. Спаситель о томе обштемъ воскресению? Воскресениемъ Лазаровимъ и своимъ. У комъ члену вере веруемо ми то обште воскресение? Како гласе речи тога 11. члена? А на што ће ускренути сви мртви? На будући животъ и судъ. У комъ члену вере веруемо на тай судъ страшни? Како гласе речи тога 12. члена? Шта знашь о будућемъ веку ил' животу, оѣль тамо свима еднако бити?

изъ мѣртвыхъ воздвигл ѿси Лазара Христѣ Бѣже, — изъ мртви, одъ мртви, изъ гроба уздигао си, васкренуо си, оживио си Лазара ти Христе Боже, и тимъ си уверио насъ, да ћешъ све мртве изъ нѣни и насъ изъ наши гробова васкренути. Приповеди ми како е било то воскресение Лазарово (приповедка 86. новогъ завѣта училиштне и домашне библие) есилъ видио где икону о воскресению Лазаровомъ и шта си видио на нѣой, и упамтио е' нѣ? Кадъ слаavimo ми тай данъ воскресения Лазаровогъ?

тѣмже ѿ мѣ ѿко ѿтроцы, — зато и ми, тако и ми, и тимъ и ми, у то име и ми, као отроци ил' деца. Отрокъ е мушко дете до 12. године.

побѣды знѣменїа носѣще, — победе знаке носѣши. Надъ кимъ е та победа? надъ смрти. Ко е победио смртъ? Христосъ Спаситель. Чимъ е победио? Тимъ што е васкренуо Лазара одъ мртви, а после е воскреснуо и самъ. Кое су били ти знаци победе? Шта носимо ми као знаке победе? Кадъ носимо ми врбицу? У ковгъ Спасителѣвогъ дела упоменъ носимо ми врбицу?

тебѣ побѣдѣтелю смѣрти копѣемъ, — теби победителю смрти поимо. Ко ме? Христу Спасителю. Шта е онъ учинио са смрти, да га зовемо победителю смрти? Онъ е уништио, и нема е више да намъ прети с' вечитомъ пропасти; небоимо се е, знамо и веруемо да ћемо ускренути изъ мртви, и да ћемо живити после за навекъ, како ко овимъ животомъ и владанѣмъ заслужио буде. Шта поимо? Поимо:

Успѣна ко вѣшнихъ, — значи: Боже помози, спаси Боже; а употребљава се место: Слава. Ко ме слава? ономе у висинама (во вышнихъ). А ко е то? Богъ.

Благословѣнъ градъ ѣи ко ѣма Господне, — благословенъ буди, кои долазишъ, гредешъ, идешъ, у име Господа. Ко е Господъ? Богъ. Ко ме су появили то: благословенъ кои долазишъ у име Господа? Хр. Спасителю. Кадъ су му появили? Кадъ е са славомъ улазио у Ёрусалимъ. Кадъ е улазио са Славомъ? После кадъ е воскресео Лазара. Ко му е пояо то? Народъ. Приповеди ми историю о улазку Христа Спасителя у Ёрусалимъ (припов. 90. нов. завѣта училиштне и домашне библие) кадъ славимо ми тай данъ улазка Спасителъвогъ у Ёрусалимъ? Ёсилъ целивао икону, која намъ представља улазакъ тай? Ёсилъ и видио и упамтио шта на нѣой представљено стои? Шта ми на тай данъ поимо? Знашли све речи по реду изговорити? Разумешли ихъ све? Умешли песму ту лепо и правилно одпојати? —

2. Воскресѣнїе твоє Христѣ Спа̀се, — воскресение твоє Хр. Спасителю!

Ѐггели поѣтз на небесѣхъ, — Анѣли пов, славе, величаю, на небу, радую се твоимъ воскресению.

Ѣ насъ на землїи сподѣби, — и насъ на землїи удостои те радости, дозволи, допусти и нами на зе-

мъли, да се радуемо твоѣмъ воскресенію, ил' са твоимъ воскресеніемъ, и

чѣстимъ сѣрдцемъ тебѣ славити, — да чисти ерцемъ ил' съ чистимъ ерцемъ и ми поимоти, и да тебе славимо, као што те анѣли на небу славе. —

3. Воскресѣніа дѣнь, ѣ просвѣтѣмъ торжествѣмъ, — Ускреа данъ! данасъ е ускреъ! айдмо да се просветимо празднованѣмъ, т. е. веселећи се, славѣћи данашњи данъ да се просветимо, разговоромъ о воскресенію, певанѣмъ воскресенія и радованѣмъ са нѣимъ, у цркви, и после нѣ, ал' не да се веселѣмъ оерамотимо, него невино побожно да се веселимо, само томъ радости просветѣмо се.

ѣ дрѣга дрѣга ѣвѣмъ, — и другъ друга загрлимо. Пентикостаромъ прописано е, на данъ воскресенія не само свештеници, него сви люди, еданъ другомъ све увреде да опросте, и да се загрле и излюбѣ; то е право торжество ил' празднованѣ воскресенія. У Русѣи дрѣжи савъ народъ оваѣ обичай најсветѣе.

рцѣмъ братѣе ѣ ненавѣдѣнимъ насъ, — и рекнимо, назовимо браѣо ил' браѣомъ и оне, кои намъ завиде, кои насъ мрве; опростимо имъ, побратимимо се, изгрлимо и излюбимо се и с' нѣима.

простѣмъ всѣа воскресѣніемъ, — и опростимо све, што годъ насъ е ко увредио, за любавъ ил' у славу данашнѣгъ воскресенія и радованя.

ѣ тѣкѣ возопѣмъ, — и тако — кадъ смо урадили, кадъ смо опростили све и неприятелима, и побратимили се и изгрлили и излюбили, — онда — запоймо:

Хрѣстѣсъ воскрѣсе ѣзъ мѣрткѣхъ, — Хрѣстѣсъ, (Спаситель нашъ) воскрѣну изъ мртви, (устаде изъ грѣба).

www. УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Смѣртію смѣртъ попра́вкѣ, — смрѣу своіомъ, Су-
 право воскресеніемъ своимъ) смрть погази, (уби, уни-
 шти, победи е).

и сѣчимъ ко гробѣхъ живогъ дарова́кѣ, — и
 (онима) што су у гробовима, (што су умрли), животъ
 дарова, (животъ даде, вечни, т. е. и ныи ће све во-
 скреснути, и после суда, животъ вечни по заслуги
 дати; неће смрѣу уништени бити.

Духовный постъ.

(Изъ толкованія златоуста на кнѣигу Бытіа Часть I. листъ 54.)

Мы имамо кроткога и човѣколюбивога владику
 Христа, кои ништа одъ насъ нетражи, што бы снагу
 нашу превазилазило. Непотребуе онъ одъ насъ само
 просто уздржаніе одъ ела и пиѣа, и не тога ради да
 бы мы не ели,*) него зато, да бы ми кадъ посвршуемо
 наше житейске послове, остало слободно време на
 подвиге духовне и на добра дѣла употребили. И тако,
 кадъ бы мы цѣлый животъ свой трезвенѣ проводили,
 и само толико ели, колико е нужно, да нашу гладь
 утолимо, и кадъ бы іоштъ покрай тога васцѣлый жи-
 вотъ у добры дѣла проводили: то мы овда никакве
 помоћи одъ поста потребовали не бы. Но будући да е
 природа човечія унила и клони се к' раскоши и к' не-
 умѣренности: зато намъ благій и човѣколюбивый Богъ
 даде постъ зарадъ лека, да бы се у време поста и
 раскошь пресѣкла и старанѣ за земальска блага за-
 мѣнило старанѣмъ за блага духовна. Зато ако има та-
 ковыхъ людій, коима слабость тѣлесна досађуе, и кои
 невдући — постећи — обстати немогу; тьма савѣ-
 туемъ, да тѣлесной слабости попусте, алъ зато да се-
 бе нелишаваю духовне користи, него да се за ню с'

*) Не као цѣль, но као средство. Примѣтоа преводителѣва.

тымъ веѣма постарѣю. Имаде и окромъ умѣрености у елу и пиѣу, много другихъ путова, кои намъ двери дрзновенія к' Богу отворити могу. Тако тко неможе постити, тай нека дае обилну милостиню сиромасима, нека продужи и учеста свое молитве, некъ с' веѣмъ усрдіемъ слуша божіе рѣчи. То све можемо чинити, а да се непотужимо на слабостъ тѣлесну. Ньой та дѣла ни мало несметаю. Исто тако нека се христіянинъ особито у време поста примири с' неприятельима, нека изгони изъ срдца свога сваку злобу и злопамтенъ. Ко то испуни, тай ѣе правый постъ, какавъ одъ насъ спаситель выше свега иште, показати. Сръ и само уздржаванъ одъ ела зато намъ е заповеѣно, да бы ми, плотске свое желъ обуздавши и чувственость к' послушанію божіихъ заповѣстей покоривши, себе к' испунаваню свете волъ божіе приуготовили. Постъ танъи тѣло и обуздава неупутне желъ а душу чини свѣтліомъ и дае іой крила да може у высъ слободно и лако летити. Зато о вы, кои сте на то позвани, светуйте ону браѣу, коя збогъ слабости постити немогу, да не пренебрегаваю збогъ тога духовну рану примати, и частный постъ духовно постити, добра и богоугодна дѣла чинеѣи. —

Мачка, и млади и матори мишъ.

Мачка. О како си ти лепо и мило детенце, оди к' мени, да те полюбимъ, я те тако волемъ.

Матори миш. Чуешъ диете, неиди той варалици.

Мачка. Ево ѣу ти све ове орасе поклонити, ако доѣшъ, да те полюбимъ.

Млади мишъ. Видишъ мати, како ме лепо зове, оѣули іой отиѣи.

Матори мишъ. Диете неиди.

Мачка. Оди, даѣу ти и овай колачъ, и іошъ други лепи ствари.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Млади мишъ. Ухъ што љу чинити! пусти ме, мати
к' нѣоизи.

Матори мишъ. Слушай ме джете, неиди.

Млади мишъ. Па шта ће ми учинити, видишъ како ме воле и лепо гледа.

Мачка. Оди лудицо оди. (и сграби га)

Млади мишъ. Јо помагај мати, јо удави ме, помагај!

Матори мишъ. Доцне е садъ помоћи тражити. Кома ние световати, ние ни помоћи.

Тешко онома свакоме млађему, ко неслуша свога старијега.

Школске новости.

Изъ Чакова нама е поодавно јављено ово: У нашемъ мѣсту има учитель одъ 85 година, кои е учительствовао кодъ насъ 50 година. Немогући више служити, замоли да му се даде пензија. Варошка властъ смилуе се и даде му 100 фор. пензије. Исти тај учитель има 5 синова, али има да издржава своју баку и 2 кћери. Може ли онъ то са 100 фор? — У тимъ годинама учитель истина неможе имати кћери, кое би онъ хранити морао, али кодъ толике службе могла е нѣгова пензија бити што годъ већа.

Владајући принцъ пруски давао е по 26,600 талира на годину за подизанѣ школскогъ обучавања у войводству Познаню пакъ е и садъ ту суму одобрио за даљи 5 година. Одъ тога се издае 10,000 талира на умножаванѣ плата учительски по сеоскимъ школама, 3500 талира за изображаванѣ препаранда, 7500 тал. за подизанѣ варошки школа и 5600 талира у помоћ сиромашнимъ обштинама за грађенѣ школа.

У Лужици е онима учительима, кои су најслабие наплаћени, додано по 15—20 талира као помоћ.

Алсфелдъ варошъ у горњемъ Хесену, поклонила е шесторици свои учителя 650 фор.

У окружию Диселдорфу у Нѣмачкой имаю учительи фондъ за свое удовице. Сваки учитель плати у тај фондъ на годину по 3 талира или 4 фор. 30 кр. ср. Садъ тај фондъ

има већ 53,000 тал. главнице. До сада су удовице имале само по 30 тал. годишњих пензија. Сада је учинио предлог, да се удовицама пензија повиси, ер то стаје фонда допушта. — Када ће се код нас фонд какав за учитеља или бар за њихове удовице и сироте завести. О томе се пре годину дана говорило. Ваљало би о томе опет не само говорити него и радити почети. Куша ће се та срећа у овоме листу.

Окружни начелник неки у Хесену препоручио је у општинама свога окружја да побольшају плаћу својим учитељима. Писмо, којим је то препоручивао, вјерно је да наши општинари и поглавари чују. Оно гласи овако: Скоро све плате учитељске мале су и нужно је да се из општински каса побольшају. Околности су се измјениле. Учителима поврјавате ваше најплеменитије благо, — вашу дјцу. Они не могу весело и радостно да раде свој трудни позив, кад имъ оскудица на вратима једнако куца. Новце и благо, што за вашу дјцу штедите, може пропасти, али оно, што дјца науче, пропасти не може него може учинити да се и оно накупи што се изгуби или што пропадне. Не говорите да средства општинска то не допуштају, ер помоћи се може и са мало; него понављају ви не знате како ваља то уважити и немате праве добре воље. Учителима се може помоћи са додаткомъ било у новцу било у нагури — храни, дрвима, стоки и т. д. У овомъ су окружју плате обично у 200 фор. на дан дакле нема више него 33 кр. Заръ одъ тога да живи учитељ често и са својомъ породицомъ! Та ви дајте вашимъ слугама више и општински поглавари треба да покрвене одъ стида кадъ имъ се тако што јавно казати може и мора. Гледајте да плату учителима побольшате, обрадујте насъ са тимъ и задобите благодарност ваљани учитеља, који своју дужност вјерно испуњавају.“ — И кодъ насъ има много општина, којима би се то исто могло рећи. Оне би требале да се на плаће својих учитеља боље обзирају и да ондѣ, гдѣ су плате мале, питају школску власт за службу учитеља већу награду, пакъ ако имъ ова рекне да заслужују, онда би требало одма и да имъ се даде.